

Datum
2018-09-11

Diarienummer
Dnr Af-2018/0036 8690

Avsändarens referens
N2018-03829-RTS

Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

Remissyttrande: EU-kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om Europeiska Socialfonden+ (ESF+)

Sammanfattning

Arbetsförmedlingen har tagit del av förslaget om Europaparlamentets och rådets förordning om Europeiska Socialfonden +.

Arbetsförmedlingen anser att förändringarna i programförslaget är rimliga utifrån ambitionen att samla fonder och gemensamma bestämmelser för att minska den administrativa kostnaden för förvaltande myndigheter och stödmottagare. Arbetsförmedlingen ifrågasätter dock huruvida programsammanslagningen är ändamålsenlig utifrån de sysselsättningspolitiska utmaningar som presenteras i förarbetet som även är kopplade till pelaren om sociala rättigheter.

Arbetsförmedlingen välkomnar den ökade flexibiliteten och de förslag till förenklingar som har presenterats i programmet, men ställer sig tveksam till den faktiska effekten på projektnivå. För att få effekter på projektnivå anser Arbetsförmedlingen att ytterligare förenklingar behöver göras.

Artikel 4 Särskilda mål

Se även artikel 13 samt 23, samt artikel 106 i "Generella bestämmelser..."

Arbetsförmedlingen ser ett behov av större flexibilitet i att arbeta med åtgärder som kvalitetssäkrar, utvecklar och moderniserar verksamheten så att Arbetsförmedlingen kan driva innovativa projekt som på ett tydligare och mer kraftfullt sätt kan bidra till att myndigheten når förväntade resultat. En förutsättning för detta är att även finansieringsformen blir mer flexibel. Deltagarbaserad finansiering samt låg medfinansieringsgrad utgör ofta ett hinder för att ta fasta på idéer

som har potential att utveckla och modernisera arbetsmarknadens funktionssätt. Arbetsförmedlingen vill därför se en starkare och tydligare koppling mellan ESF och EaSI-grenen i programmet, samt en mer flexibel medfinansieringsgrad för innovativa arbetsmarknadsinsatser.

Artikel 4 Särskilda mål; klimatåtgärder

Se även (46), sid 23

Arbetsförmedlingen önskar ett förtydligande av hur ramverket kring klimatåtgärderna är tänkt att genomföras. Enligt förslaget ska fonderna bidra till att 25 procent av utgifterna i EU-budgeten ska stödja klimatmålen. Myndigheten ser svårigheter i hur detta ska kunna realiseras då pågående och tidigare programperioder sällan innehållit projekt som har arbetat med klimatfrågor.

Artikel 7 Samstämmighet och inriktning på tematiska mål

Arbetsförmedlingen anser att de föreslagna förändringarna i ESF+ är rimliga sett till ambitionen att samla fonder och hanteringen av dessa, genom exempelvis förenklingar. Programutformningen öppnar för möjligheten att utgå från specifika problem istället för enbart målgrupp. Arbetsförmedlingen ser positivt på att samordna förvaltningen av fonderna då det gör det enklare att orientera bland finansieringsinstrumenten. I den pågående programperioden finns möjligheter att arbeta bredare med fonsamverkan, men detta har inte gjorts på grund av olika tolkningar av regel- och ramverk. Det är alltså oklart huruvida sammanslagningen får önskad effekt i praktiken. Insatsområdena förvaltas, enligt programförslaget, fortfarande separat efter särskilda bestämmelser, även om det finns ett gemensamt ramverk.

Därutöver undrar Arbetsförmedlingen över ändamålsenligheten i urvalet av fonder som slås ihop. Ett kraftigare verktyg för att stärka sysselsättnings- och sammanhållningspolitiken hade förslagsvis varit att föra samman ESF med ERUF samt EaSI. Denna form skulle utgöra en mer logisk kedja av centrala aktörer på sysselsättningsområdet. Arbetsförmedlingen finner det oklart vilket strukturellt mervärde sammanslagningen har, även om ambitionen är god utifrån ett förenklingsperspektiv.

Artikel 7 Samstämmighet och inriktning på tematiska mål; ungdomssysselsättning

Arbetsförmedlingen önskar ett förtydligande kring allokeringsskravet för insatser för ungdomsarbetslösheten. I förslaget ställs ett krav på allokering för de länder som ligger över det europeiska snittet för ungdomsarbetslösheten. Arbetsförmedlingen undrar här om detta innebär att övriga länder fördelar medel på frivillig basis.

I programförslaget lyfts strukturella åtgärder som ska rymmas inom ramen för arbetet med ungdomsarbetslösheten. Arbetsförmedlingen

Datum
2018-09-11

Diarienummer
Dnr Af-2018/0036 8690

önskar ett förtydligande kring huruvida individbaserade insatser kommer att kunna genomföras. Utifrån erfarenheter med sysselsättningsinitiativet under pågående programperiod vill Arbetsförmedlingen att programmet innehåller möjligheter att kombinera insatser på både struktur- och individnivå.

Artikel 15 Indikatorer och rapportering

Se även bilaga 1, "Gemensamma indikatorer för allmänt stöd från ESF+-delen inom ramen för delad förvaltning".

Arbetsförmedlingen ställer sig tveksam till om den stora mängd indikatorer som föreslås kommer att innebära en förenkling. Många av indikatorerna är idag inte möjliga för Arbetsförmedlingen att mäta enligt gällande personuppgiftslagstiftning (GDPR), exempelvis icke-binära personers deltagande i projekt eller projektdeltagares etnicitet. Arbetsförmedlingen föreslår därför att indikatorerna ses över.

Artikel 20 Stödberättigande för utgifter

I punkt 3 c framgår att kostnader för begagnade varor inte ska vara stödberättigande men skälet därtill förklaras inte. Arbetsförmedlingen anser att begagnade varor bör vara stödberättigande. I ett klimatsmart samhälle borde nyttjande och återanvändning av varor samt ett hushållande och effektivt resursutnyttjande uppmuntras. Arbetsförmedlingen ser uteslutandet av användningen av begagnade varor som motsägelsefullt i relation till EU:s miljömål och klimatåtgärder (se artikel 4).

Artikel 21 "Gemensamma bestämmelser" - Flexibilitet 105 CPR - Flexibilitet

Se även (19), (22), artikel 105 i "gemensamma bestämmelser" samt avsnitt 3, "Lagstiftningens ändamålsenlighet och förenkling" i förarbetet till programförslaget.

Arbetsförmedlingen välkomnar den utökade flexibiliteten i ESF+. Det är positivt att kunna göra programändringar och justera medelstildelningen mellan de olika områdena i programmet. Denna flexibilitet öppnar för att bättre kunna möta utmaningar på arbetsmarknaden. Ett exempel på detta är att man under denna programperiod bättre hade kunnat justera prioriteringarna mot de behov som uppstod på den svenska arbetsmarknaden under 2015 i samband med att antalet flyktingar till Sverige ökade. Flexibiliteten öppnar för en bättre beredskap vid större förändringar på arbetsmarknaden.

Artikel 23 Operativa mål

Arbetsförmedlingen välkomnar att den del av förslaget som berör sysselsättning och social innovation föreslås underlätta effektivt och integrerat informationsutbyte och ömsesidigt lärande.

Datum
2018-09-11Diarienummer
Dnr Af-2018/0036 8690

Arbetsförmedlingen ser dock gärna insatser som syftar till att stödja medlemsstaternas arbete inom ramen för PES-nätverket och benchlearning i förslaget. Arbetsförmedlingen anser att hanteringen av de åtgärder som är resultatet av det ömsesidiga lärandet inom ramen för PES-nätverket skulle kunna utvecklas och stärkas genom finansiering från ESF+.

Artikel 48 - Gemensamma bestämmelser – Förenklingar

Se även 49 samt 88

Arbetsförmedlingen ställer sig tveksam till om förenklade kostnadsalternativ verkligen leder till minskad administration. Redovisningen till fondförvaltare blir enklare, dock krävs det fortfarande en intern särredovisning och verifiering av ett projekts kostnader i den interna redovisningen. Det tillkommer administrativa kostnader för att hantera de förenklade kostnadsalternativen i redovisning då differenser uppstår mellan faktiska utgifter och de förenklade alternativen. Schabloner på direkta personalkostnader som skall täcka alla övriga kostnader gör även att kostnadstäckning blir avhängigt av att personalkostnader upparbetas enligt budget. En del av kostnaderna kan vara mer fasta och mer oberoende av personalkostnaderna, vilket gör att sannolikheten för sämre kostnadstäckning ökar. Det krävs troligen mer uppföljning och prognosarbete för att hantera eller försöka undvika dessa konsekvenser. Arbetsförmedlingen bedömer att förenklade kostnadsalternativ ger ett neutralt resultat avseende administrationskostnader, men ingen faktisk minskning av de administrativa kostnaderna för Arbetsförmedlingen trots avsikten i förslaget.

Arbetsförmedlingen ställer sig positiv till det förstärkta inslaget om användningen av mer riskbaserade åtgärder avseende förvaltning- och kontrollsystem. Riskbaserade kontroller borde markant minska den administrativa bördan för Arbetsförmedlingen.

Arbetsförmedlingen uppmuntrar till ytterligare insatser för att stärka effekten av förenklingar. Många av de förenklingar som presenteras tillsammans med programförslaget är förenklingar som är tillgängliga idag, men som inte haft någon större effekt för projekten. Snarare framstår det som att förenklingarna främst underlättar för förvaltande myndigheter. Arbetsförmedlingen ser gärna en praktisk översyn av förenklingarna från ett projektägarperspektiv med fokus på användbarhet, inte minst i förhållande till existerande redovisningssystem.

Datum
2018-09-11

Diarienummer
Dnr Af-2018/0036 8690

På Arbetsförmedlingens vägnar

Mikael Sjöberg
generaldirektör

Anna-Lena Larsson-Lönnqvist
kvalificerad handläggare

Beslut i ärendet har fattats av generaldirektör Mikael Sjöberg. Ärendet har föredragits av Anna-Lena Larsson-Lönnqvist, kvalificerad handläggare, internationella enheten. I den slutliga handläggningen av ärendet har Eva Theisz, chef, Internationella enheten, deltagit.